maar bepaald de bedoeling er achter school om de samenkomst tot een godsdienstoefening te stempelen, bleek uit de pertinente verklaring van den Uniespreker zelf.

En zelfs onze broeders in de Hervormde kerk zullen ons toestemmen, dat een vergadering, niet door den kerkeraad, maar door het bestuur eener particuliere vereeniging belegd en waarbij ook leden van andere kerken worden uitgenoodigd, het karakter van een bediening des Woords niet dragen kan en niet dragen mag.

Uitvluchten.

De ongenoemde inzender in de *Bazuin*, die het zoo voorstelde, alsof de mannen, bij wie het gezag over de Vrije Universiteit berustte, niet eens lid der Gereformeerde Kerk behoefden te zijn, kan het feit natuurlijk niet weerspreken, dat deze bewering lijnrecht in strijd is met de reglementen en instructies der Vrije Universiteit, die juist omgekeerd bepalen, dat haar Directeuren, Curatoren en Professoren in de Theologie lid der Gereformeerde Kerk moeten zijn.

De onjuistheid dezer bewering was daarvoor al te tastbaar.

Maar in plaats van nu als eerlijk man over dit ondoordachte woord amende honorable te doen, tracht hij met jammerlijke uitvluchten zijn echec te dekken en verwijt nog aan *De Heraut*, dat deze het volk misleidt.

De eerste uitvlucht is, dat de bedoelde bepaling niet staat in de statuten, maar in de reglementen en instructien, en deze, daar zij elk oogenblik veranderd kunnen worden, geen genoegzamen waarborg bieden, dat het ook in de toekomst zoo blijven zal.

Natuurlijk doet dit argument niets ter zake. Het debat liep niet over de waarborgen voor de *toekomst*, maar over den *bestaanden toestand*. De inzender schreef dat *thans*, onder de *nu* vigeerende reglementen, de mannen van het gezag ook wel Nederlandsch Hervormd konden zijn. En tegen dat zeggen protesteerden wij.

En even weinig heeft de tweede uitvlucht te beteekenen, dat de souvereiniteit over de Vrije Universiteit niet berust bij directeuren en curatoren, maar bij de leden der Vereeniging voor Hooger Onderwijs, en deze aan geen kerk, aan geen belijdenis, ja zelfs aan geen Gereformeerde beginselen gebonden zijn. De onderteekening der statuten, die voor het lidmaatschap eisch is, houdt toch volgens dezen inzender niet in, dat men persoonlijk instemt met het principieele standpunt der vereeniging, maar alleen de erkenning, dat de vereeniging als zoodanig dit doet.

Zonderlinger redeneering is wel nooit gehouden. Alsof men lid kon worden eener vereeniging en haar statuten kon onderteekenen, zonder het met den inhoud dier statuten eens te zijn.

Maar dit nog daargelaten, de voorstelling alsof het gezag over de Vrije Universiteit berustte bij de leden van de Vereeniging voor Hooger Onderwijs, is onwaar.

De vereeniging heeft blijkens haar eigen statuten noch over de oprichting van faculteiten, noch over de aanstelling of het ontslag van de professoren, noch over de eischen voor de examens, ook maar het minste te zeggen.

De *bestuurshoogheid* over de Vrije Universiteit berust bij de directeuren alleen. En de zorg voor de *wetenschappelijke belangen* is uitsluitend de taak der curatoren.

Zoo toont ook deze polemiek weer, hoe nutteloos het is met deze broeders te twisten

Er zijn geen erger blinden, dan zij, die niet *willen* zien.

Niettegenstaande de Vrije Universiteit nu reeds jaren lang een officieel contract heeft met de Gereformeerde kerken, waardoor aan deze een belangrijk zeggenschap over de theologische faculteit is toegekend,

Niettegenstaande de Vrije Universiteit eigener beweging haar reglement wijzigde en bepaalde, dat al hare directeuren en curatoren leden der Gereformeerde kerk moeten zijn.

Niettegenstaande de hoogleeraren in de theologie aan de Vrije Universiteit met Prof. Bavinck en Biesterveld op de Generale Synode te Arnhem een voorstel hebben ingediend, waardoor de band tusschen de Gereformeerde kerken en de Universiteit nog veel inniger zou worden; een voorstel, dat de meerderheid der Synode dankbaar aanvaardde.

Niettegenstaande dit alles, wordt stelselmatig de onware voorstelling gepropageerd, alsof de Vrije Universiteit niets van een band met de Gereformeerde kerken weten wil, ja vijandig tegenover haar staat,

Wie door hartstocht verblind wordt, vraagt niet of zijn wapenen eerlijk zijn, maar alleen of zij den tegenstander kunnen wonden.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS en in hartelijken dank ontvangen: Van den heer A. Bor te Arkel ƒ 2 50; van C. C. te Harderwijk, aan postzegels ƒ 0 50; lett. N. N. te Middelburg ƒ 1.50.

Ingekomen bij ondergeteekende: Van N. N., door den heer A. P. Versluis te Harderwijk ƒ 2.50.

Dringend bevelen wij de behoeften onzer scholen aan.

Namens het Bestuur:
D. HULLEMAN,
Penningmeester.

Kootwijk.

Uit de Pers.

In het *Diaconaal Correspondentieblad* licht Prof. Biesterveld de uitdrukking „het bedienen der tafelen" toe. Sommigen meenen, dat dit ziet op de bediening des Avondsmaals, en daarom de Diakenen geroepen zijn voor het ronddienen van brood en wijn te zorgen. Terecht wijst hij er op, dat dit in Hand. 2 niet bedoeld is:

Nu kan allereerst eene juiste verklaring van Handelingen 6 : 2 hier licht verspreiden, maar dan moet ook bijzonder gelet op de onderscheidene taak van den ouderling en van den diaken.

Het „bedienen der tafelen" moet hier genomen worden als term voor heel het beheer van hetgeen de gemeente te Jeruzalem bezat, door de vrijwillige offers die naar hoofdstuk 4 : 37 werden gebracht: „want zoovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten den prijs der verkochte goederen, en leiden dien aan de voeten der Apostelen."

De Apostelen nu hadden het volle ambt gelijk het later in de bekende drie ambten van het Pastoraat, het Presbyterraat en het Diaconaat, zich zou splitsen. Zij waren de Dienaren des Woords, der Sacramenten en der Gebeden, zij waren de regeerders der gemeente en vertegenwoordigden haar. Maar ook waren zij het, die het gemeentelijk bezit beheerden en uitdeelden naar dat elk van noode had." Nu ging dat uitdeelen in meer dan éénen vorm. Wij lezen in Handelingen 6 : 1 van de klacht der Grieksche tegen de Hebreën, omdat hunne weduwen in de „dagelijksche bediening" verzuimd werden. Dat was dus eene geregeld wederkeerende dagelijksche verzorging met name van de weduwen. Dit kan natuurlijk niet alleen zien op de liefdemaaltijden, die voor of na de bediening van het Avondmaal werden gehouden, omdat daar geen personen konden worden overgeslagen.

Een andere vorm van „het uitdeelen" was het spijzigen der armen aan de gewone liefdemaaltijden, en waarschijnlijk ook aan maaltijden bepaaldelijk voor hen ingericht, die arm waren en geen eigen tehuis of familie hadden. De naam „tafelen dienen" lag voor de hand, omdat de gaven in voedingsmiddelen en in geld op tafelen werden gelegd. Als er staat, dat het „aan de voeten" der Apostelen gelegd werd, dan is dat in beeldspraak gesproken. Het wil dan de voorstelling geven: de Apostelen zijn de leeraars der gemeente, die „zitten" in het midden der schare, die luistert naar hun woord (vergelijk Lucas 2 : 46).

Het „tafelen bedienen" was dus het verzorgen van de armen in den ruimsten zin van het woord, waartoe ook wel behoord zal hebben het verzorgen van de armen aan de liefdemaaltijden en bij andere spijzigingen, maar dan om in den nood der behoeftige heiligen te voorzien, doch niet om te helpen bij het bedienen van het sacrament, dat de geestelijke voeding van alle geloovigen, rijk of arm, bedoelt.

Voorts blijkt ook zeer duidelijk uit de eischen die gesteld worden voor hen, die nu voortaan de tafelen zullen bedienen, dat dit werk iets anders is dan helpen bij de sacramentsbediening. Zij moeten niet alleen goede getuigenis hebben, maar ook vol zijn van den Heiligen Geest, en vol van de wijsheid. Dat toont hoe zwaar hun arbeid zal zijn, hoe oordeelkundig zij zullen moeten te werk gaan, enz.

Gold het dan ook de hulpe bij de sacramentsbediening dan zouden de Apostelen zich door dat nieuwe ambt wel niet zoo zeer verlicht gevoeld hebben in hunnen arbeid, gelijk wel blijkt het geval te zijn geweest. Vooral bij de inrichting van de Jeruzalemsche gemeente eischte dit bedienen der tafelen niet weinig tijd en toewijding. Voor de nooddige zaak dus van de verzorging der arme broeders en zusters, voor het bedienen der tafelen ten hunnen nutte, werd door de Jeru alemsche gemeente het zevental mannen verkozen, die na gebeden en handoplegging door de Apostelen tot hun dienstwerk ingingen en hunne opvolgers hebben in de broeders diakenen, ook van onzen tijd.

Veeleer zou uit de onderscheiden taak der ambten volgen, dat deze hulpe bij de Sacramentsbediening in de eerste plaats toekomt aan de ouderlingen:

Nu is de Bedienaar des Woords vanzelf ook de Bedienaar van het Sacrament, en wanneer het kon, zou hij zelf b.v. aan allen het brood en den beker moeten ronddeelen. Omdat hij nu niet alles aan den disch kan verrichten, zijn er die hem helpen. Wie zijn nu daarvoor aangewezen? Toch zeker zij die zijne helpers zijn ook in de andere deelen van zijn ambt, als het regeeren der kerk en het toezien dat 's Heeren disch en dus Zijn verbond niet worde ontheiligd. Zoo sterk mogelijk is dat door het Bevestigings formulier voor Ouderlingen en Diakenen gezegd: zoo is dan deze soort van dienaren (nl. de ouderlingen) den anderen die het Evangelie prediken tot hulp en bijstand, gelijk in het Oude Testament de gemeene Levieten in den dienst des Tabernakels den Priesters bijgevoegd waren, als medehelpers in hetgeen de Priesters alleen niet hadden kunnen doen".

Uit een en ander is dunkt mij duidelijk, dat de hulpdienst bij het Avondmaal eigenlijk door de ouderlingen behoort te geschieden, en het „bedienen der tafelen" van Handelingen 6 omschrijft heel het uitnemend werk van de verzorging der arme broeders en zusters door het Diaconaat.

Terwijl ten slotte aangemaand wordt om deze dingen niet op de spits te drijven:

Toch moet men ook hier de dingen niet op de spits drijven, alsof van zoodanige regeling het wel en wee der kerk zou afhangen, en het een ingrijpen in elkanders ambtelijk werk moet gerekend, wanneer een andere gewoonte wordt gevolgd.

Reeds Voetius rekent het een adiaph rum (een betrekkelijk onverschillige zaak) te zijn indien de gewoonte wordt ge olgd door diakenen te laten dienen bij de Avondmaalsviering, al wijst hij een beroep voor deze gewoonte op Hand 6 ook af. Hij rekent het toe te laten, omdat toen in kerken waar geen eigen ouderlingen waren, zonder tegenspreken dit werk door de diakenen werd gedaan, of, als die er ook niet waren, zelfs door de deurwachters Voorts, zegt hij, is het toch bij ons gewoonte dat de koster of een ander bediende van te voren het brood snijdt enz. Dan kunnen in de kleinere kerken de diakenen als hulpouderlingen dienst doen in heel de regeering der kerk, en daarom is het gebruik dat zij den hulpdienst bij de Avondmaalsviering verrichten, niet bepaald in strijd te achten met eenige kerkelijke ordinantie of met het goddelijk recht.

Afgezien echter van deze vraag moet dunkt mij vaststaan, dat uit Handelingen 6 : 2 allerminst volgt dat de diakenen dit moeten doen, en het principieel genomen, zelfs de voorkeur verdient, dezen hulpdienst door de ouderlingen te doen verrichten.

Officieele Berichten.

Kort verslag der vergadering van de classis Zutphen, gehouden 16 Febr. te Zutphen.

Met 't zingen van Ps. 25 : 1, 't lezen van 1 Petri 5 en gebed opent Ds. Ubbens als voorzitter de vergadering.

Moderamen: Ds. Ubbens, voorzitter; Ds. Tenkink, assessor; Ds. Bosch, scriba.

Ds. Schouten van Aalten, voor 't eerst ter vergadering aanwezig, wordt door den voorzitter hartelijk verwelkomd, en betuigt hiervoor zijn dank.

Alle kerken der classis, behalve Homberg, hebben afgevaardigden gezonden. Op den last. briet van Doetinchem komt een instructie voor. De deputaten van hulpbeh. kerken brengen bij monde van Ds. Lugtigheid verslag uit van hun plaatselijk onderzoek:

Doetinchem heeft geen directe hulp van de classis noodig. Voor *Doesburg* wordt een steun van ƒ 150, voor *Neede* een subsidie van ƒ 50. voor *Barchem* een bijdrage van ƒ 75 voorgesteld. Aangenomen.

Vacaturebeurten: *Barchem Lochem:* 17 April Ds. Lindeboom; *Doetinchem:* 17 April Ds. v. d. Sluis, 1 Mei Ds. Ubbens, 15 Mei Ds. Schouten; *Essen:* 27 Maart Ds. Lugtigheid, 17 April Ds. Kenting, 1 Mei Br. Ormel, 15 Mei Ds. Felderhof; *Homberg:* 15 Mei Ds. Tenkink.

Na bespreking der desbetreffende zaak wordt Doetinchem's voorstel met aanvulling aangenomen: dat de vacaturebeurten in de naaste kerken zullen vergoed worden met 1 pCt. van het leeraarstractement plus 2de klas reiskosten.

Pauze.

De Kerken van Winterswijk en Vorden ontvangen advies in de zaken door haar afgevaardigden ter tafel gebracht.

De ingekomen stukken worden behandeld:

Een bericht van de classis Zierikzee wordt voor kennisgeving aangenomen.

Doetinchems diaconie heeft de rekening en verantwoording gezonden inzake een verpleegde te Veldwijk.

Bij monde van Ds. Lugtigheid brengt de commissie in de vorige vergadering der classis benoemd, ter vereffening van geschil in eene kerk der classis, rapport van haren arbeid uit.

Na bespreking dezer zaak komt de classis tot het volgend besluit:

„De classis dankt de deputatie op de vorige vergadering benoemd, wier werkzaamheden leidden tot opheffing eener censuur, en onderlinge verzoening. Aangaande de verdere bemoeiingen dezer deputaten vereenigt de classis zich met algemeene stemmen met de conclusie van hun rapport, aldus luidende:

„De classis betreurt het, dat de bezwaarde broeders in de kerk te . . . tot de erkenning niet te brengen waren, dat zij van den rechten weg waren afgedwaald."

De behandeling van de ingekomen circulaire van deputaten in zake Art. 13 D. K. O. wordt uitgesteld tot een volgende vergadering. Een commissie (Brs. Lindeboom, Tenkink, Ormel) zal alsdan rapport uitbrengen.

Volgende vergadering D. V. te Doesburg, 5 Mei.

J. BOSCH JR.
h. t. Scriba.

Aan de Kerken der drie Provinciën: Groningen, Drenthe en Overijssel.

L. S.

De Kerkeraad der Geref. kerk te Hoogeveen geeft aan de Kerken der drie provinciën, saamwerkende tot de Zending op Soemba, bericht, dat a.s. Dinsdag 1 Maart D. V. de bevestiging en intrede zal plaats hebben van den beroepen missionair dienaar. Bevestiging met oplegging der handen 's namiddags om 2 uur door Ds. G. Wielinga, pred. te Delft, en intrede van Ds. D. K. Wielinga 's avonds om 6 uur in de Oosterkerk te Hoogeveen. Ds. C. de Bruin, miss. pred. te Kabaniroe en andere leeraren, deputaten voor Soemba, generale deputaten voor de Zending, zullen ongetwijfeld toespraken houden.

De Kerkeraden worden verzocht a.s. Zondag deze gewichtige zaak aan de gemeente bekend te maken, en re in den gebede te gedenken. Alle belangstellenden worden tot bijwoning uit genoodigd. Make de Heere dit alles dienstbaar tot de komst van zijn Koninkrijk.

Namens den Kerkeraad,
DS. T. OEGEMA, *Praeses.*
A. COELINGH, *Scriba.*

Classis 's-Gravenhage.

De classis 's Gravenhage der Gereformeerde Kerken, op 9 Febr. 1904 te 's Gravenhage vergaderd, heeft den Eerw. heer R. de Jager, beroepen pred. van de Geref. kerk te Schipluiden, ten overstaan van de prov. dep. ad examina peremptoir onderzocht en met algemeene stemmen toegelaten tot den dienst des Woords en der Sacramenten in de Gereformeerde kerken in Nederland.

De Heere zegene hem en stelle hem tot een zegen!

Namens de classis voornoemd.
L. VAN LOON, *h. t. Actuarius.*

Militaire Dienst.

Voor Ouders en Kerkeraden.

De tijd is weder spoedig daar, dat velen onzer jongelingen *voor het eerst* den militairen dienst zullen ingaan. In den loop der maand Maart komt de nieuwe lichting op.

Zullen de Kerkeraden en de Huisvaders de aankomende miliciens kunnen leiden tot de *Kerk, Catechisatie* en het *Tehuis voor Militairen*, dan dienen de Kerkeraden in de garnizoensplaatsen opgave te ontvangen van de *namen* der nieuwe miliciens en van de *plaats* hunner herkomst.

De ouders kunnen van hunne vertrokken zonen zeer spoedig weten, in welke garnizoensplaats dezen zijn gekomen en bij welk wapen zij zijn ingedeeld.

Deelen de ouders dit aanstonds aan hunne Kerkeraden mede, dan zullen dezen wel niet talmen met spoedige opgave te doen aan de dienaren des Woords in de garnizoensplaatsen. Ontvangen laatstgenoemden de namen der nieuwe miliciens niet, dan is het voor hen en ook voor de vaders der Tehuizen voor Militairen niet wel mogelijk, met eenige goede orde en gewenscht gevolg hun arbeid te verrichten.

Mochten ouders na korten of langen tijd twijfel krijgen, of hunne zonen wel in de kerk catechisatie en het Tehuis voor Militairen komen, dan schrijven zij den dienaar des Woords of den Huisvader, die daarop wel willen antwoorden.

A. M. DONNER, *V. D. M.*
Amersfoort, 15 Februari 1904.

De arbeid onder de Hollanders te Essen a.d Ruhr.

Gedurende de laatste drie maanden ontving ik voor bovengenoemden arbeid de volgende bijdragen: Van de Geref Kerken te Baambrugge ƒ 1, Aarlanderveen ƒ 5, Maartensdijk ƒ 1, Gouda A ƒ 1, Amerongen ƒ 5, Baarn ƒ 14.93 Lochem ƒ 5, gevonden in de coll. op Dankdag in de Geref. kerk te Sappemeer ƒ 12.50, van den heer v. d. W. te Vrijhoeven Cappel ƒ 1, van enkele broeders te Breukelen ƒ 3, van den heer G. M. te Groningen ƒ 1, van de classis Groningen ƒ 12 50.

Aan al deze Kerken en broeders brengen wij uit naam van Essen onzen hartelijken dank. De geestelijke behoeften van onze landgenooten in den vreemde verder in de belangstelling der broederen aanbevelend, zien we met verlangen de toezending van nieuwe en meerdere bijdragen voor dezen arbeid tegemoet.

Ds. G. RENTING.
Winterswijk, 16 Febr. 1904.

Buitenland.

Zweden. Levert het rondgaan van den beker bij het avondmaal gevaar op?

Wij leven in een tijd, waarin men meer dan in vorige eeuwen voor het gevaar om door besmetting de eene of andere ziekte te krijgen, bevreesd is. Sedert men weet dat er bacillen en mikroben zijn, is men ook buiten de geleerde medische wereld er op bedacht geworden, om zich tegen de het lichaam verwoestende macht der z. g. micro-organismen zooveel mogelijk te verweren.

Daarmit is dan ook te verklaren, dat telkens in de Gemeente des Heeren de vraag opkomt, of het wel goed is, dat men bij des Heeren Avondmaal drinkt uit een beker, die van mond tot mond gaat. De mogelijkheid is toch niet uitgesloten, dat menschen aan de tafel des Heeren aanzitten die aan de een of andere besmettelijke ziekte lijden. Vooral in Indië weet men, dat vele Javanen lijden aan krankheden die ten hoogste besmettelijk en gevaarlijk zijn. Als nu vele dier lieden toegang begeeren tot des Heeren Avondmaal moet men zich maar in dit gevaar begeven en met die inlandsche Christenen op de tot hiertoe gebruikelijke wijze des Heeren Avondmaal gebruiken. Wie weet, welk een vreeselijke ziekte men zich daardoor op den hals haalt!

Toch, hoe natuurlijk het ons voorkomt dat deze vraag opkomt, meenen wij, dat zij aanstonds bij ons behoort onderdrukt te worden. Immers de Heere heeft het Avondmaal aldus ingesteld gelijk wij het gebruiken. Noch de Roomsche, noch de Luthersche avondmaalsviering komt overeen met de inzetting van onzen Heere Jezus Christus. De Heere heeft bij de inzetting den met wijn gevulden beker van mond tot mond laten gaan, en dit naar het bevel van den Christus: drinkt allen daaruit. De Heere heeft daarbij ook gezegd, dat de Avondmaalsviering op die manier zou moeten worden voortgezet totdat Hij zou wederkomen. Dit alles is duidelijk uit de Schrift en kan door geen Gereformeerde weersproken worden.

De bedenking dat men in de dagen des Heeren niet wist wat men nu weet, is gemakkelijk te weerleggen. Reeds honderden jaren voor de instelling van des Heeren Avondmaal wist de gemeente des Heeren in die dagen, het volk Israëls, hoe besmettelijk de ziekte der melaatschheid was, en daarom werden daarvoor in de wet Gods allerlei beveiligingsmaatregelen voorgeschreven. Duizenden jaren vóór het ontdekken van de bacterien worden er in Gods Woord voorschriften gegeven, die ons doen zien dat de Heere in het geven van zijne inzettingen uitgaat van eene wetenschap, die den menschen eerst eeuwen later zou bekend worden. Aan de Kerk des Heeren van het Oude verbond werden dus reeds uitvoerige voorschriften gegeven, waarbij gerekend werd met het besmettelijk karakter van de melaatschheid; zou dan de Heere in het nieuwe verbond een duidelijk bevel hebben kunnen geven, dat besmetting in de hand moest werken? Wij kunnen dit niet aannemen.

Deze dingen kwamen ons voor den geest, toen wij het volgende uit Zweden vernamen.

In 't jaar 1903 besloot de Rijksdag den koning te verzoeken, een onderzoek te laten instellen, of het gebruik van een gemeenschappelijken beker bij het Avondmaal ook gevaar voor besmetting oplevert, en indien deze vraag toestemmend moest beantwoord worden, of de regeering maatregelen daartegen wilde nemen. De regeering droeg het „medicinale college", de hoogste autoriteit in zaken die de gezondheid betreffen in Zweden, op, zijn gevoelen over dit verzoek te zeggeen. Daarop heeft genoemd college zich tot alle inrichtingen voor epidemische ziekten en tot alle artsen gewend met het verzoek, te willen berichten of het in hunne praktijk reeds was voorgekomen, dat men den gemeenschappelijken Avondmaalskelk verdenken moest, oorzaak te zijn van besmetting. Het materiaal, dat hierdoor het college in handen kreeg, werd daarna verwerkt, zoodat men tot de volgende conclusiën kwam.

De gasthuizen voor epidemien hadden in de laatste tien jaren 134 982 gevallen van diphteritis te behandelen gehad. Maar niettegenstaande nauwkeurige aanteekening over elk afzonderlijk geval, moesten de doctoren verklaren, dat geen enkele maal het vermoeden werd gekoesterd, dat besmetting door het Avondmaal plaats had gehad. Ook de andere artsen uit Zweden wisten geen geval op te geven.

Het college kwam tot hetzelfde resultaat ten opzichte van andere zoogenaamde infectieziekten, als tuberculose, influenza, syphilis.

Het college onderzocht ook de buitenlandsche litteratuur over dit onderwerp, maar kon geen enkel geval vinden, waardoor men tot het vermoeden moet komen dat de gemeenschappelijk Avondmaalsbeker oorzaak van besmetting geweest is.

Van bijzondere beteekenis is hetgeen het college meldt omtrent den strijd die in 1708 in Duitschland ontbrandde tusschen den hoogleeraar Gruner te Jena en Hofraad Troller te Breslau. De eerste betoogde nadrukkelijk, dat het gevaar van besmetting door het gemeenschappelijk gebruik van den Avondmaalsbeker werkelijk bestaat. Maar hij moest ten slotte het veld ruimen voor zijn tegenstander, daar hij niet in staat was een feitelijk bewijs te leveren.

Wat het overbrengen der influenza betreft wees het college er op, dat deze ziekte gemakkelijker verbreid wordt door hoesten en niezen, dan door het drinken uit denzelfden beker. Als men werkelijk de besmetting wilde bestrijden, moest men het kerkbezoek en alle verkeer met anderen aan hen, die de besmetting konden overbrengen, verbieden.

Ten opzichte van de tuberkulose wordt het advies van den hoogleeraar Fröokel te Hall aangehaald, die verklaarde, dat alleen bij nauw en voortdurend verkeer met lijders aan tuberkulose besmetting plaats vond. De bacterioloog Dr. Sellander, te Stockholm, laat zich ook aldus uit. Het college neemt daaruit de gevolgtrekking: „Men heeft dus geen recht aan te nemen dat tuberkulose (tering) door den gemeenschappelijken Avondmaalskelk kan verbreid worden". Toch wil het college niet ontkennen, dat de mogelijkheid tot het overbrengen van besmetting door middel van het Avondmaal bestaat.

Het college vat zijn advies aldus samen:

1. Geen enkel ziektegeval werd waargenomen, waarbij bewezen kon worden, of waar het gegronde vermoeden voor de hand lag, dat de kranke zich besmetting door het Avondmaal op den hals gehaald had.

2. Dat vele gronden, ontleend aan de eigenaardigheid der voornaamste infectie ziekten en aan den aard van hare verschijning, tegen de opvatting pleiten, dat de tegenwoordig gebruikelijke wijze van Avondmaalsbediening op waarneembare wijze tot de verbreiding van genoemde ziekten zouden bijdragen.

3. Dat de mogelijkheid, dat op die manier ziektekiemen zouden worden overgebracht, echter niet uitgesloten is.

Voor het overige heeft hetgeen de Zweedsche gezondheidsraad in het midden brengt, voor ons minder belang. Het College geeft ten slotte den raad, aan de afzonderlijke gemeenten over te laten hoe zij de Avondmaalsviering willen laten geschieden.

Het advies van het college is aan de verschillende consistorien des rijks ter hand gesteld, om daarover hun gevoelen te zeggen. De consistorien wier antwoord bekend werd, spraken uit, dat geen verandering in de gebruikelijke wijze van Avondmaalviering moet plaats hebben. De eenige maatregel dien genoemde kerkelijke besturen voorstellen is, de predikanten door een circulaire uit te noodigen, acht te geven dat bij het laten rondgaan van den beker de grootst mogelijke reinheid in acht genomen worde.

Wij hopen later mede te deelen, welk besluit de Koning als opperste bisschop der Lutherschie Kerk van Zweden in deze zaak genomen heeft.

Noord-Amerika. Bijbelverbond.

Den 9den December 1903 is *The American Bible League* tot stand gekomen, ten doel hebbende een dam op te werpen tegen de hedendaagsche afbrekende schriftcritiek.

De vraag of de Bijbel de onfeilbare regel van geloof en leven is, of hij het woord van God of het woord van menschen is, wordt ook door vele predikers in Amerika ontkennend beantwoord. Wie geen vreemdeling in het kerkelijk en godsdienstig leven in de nieuwe wereld is, heeft kunnen opmerken, dat de hedendaagsche schriftcritiek, waar zij den Goddelijken oorsprong des Bijbels loochent, de fundamenten van de kerk des Heeren en daarom van het geestelijk leven ondermijnt. En nu zoekt *The American Bible League* tegenover de verguizing der H. Schrift deze te handhaven als Woord van God, en organiseerde zich naar het model van de tien jaar geleden in Engeland opgerichte *British Bible League*.

De grondslag waarop de *League* rust, is in de volgende verklaringen vervat:

1. Geloof in de Schriften des Ouden- en Nieuwen Testaments als het geinspireerde Woord van God en als eenigen en onfeilbaren regel van het Christelijk geloof en leven.

2. Aanvaarding van den Bijbel als een bovennatuurlijke openbaring en niet als een resultaat van natuurlijke ontwikkeling (evolutie).

3. Erkenning van den Bijbel als eene éénheid — een groote en complete voorstelling van de ontvouwing van den Goddelijken Godsdienst van Christus.

Dit laatste punt is denkelijk wel zeer goed bedoeld, maar toch min goed uitgedrukt. Wij Gereformeerden laten het aan de modernen over, om van den Godsdienst van Christus te spreken.

Dit neemt echter niet weg, dat wij het geboren zijn van den bond van harte toejuichen! In het eerste nummer van het maandschrift dat van de *League* uitgaat, getiteld: *The Bible Student and Teacher*, komen artikelen voor, die bewijzen dat men de puntjes op de i zetten wil. Zoo bespreekt W. P. Hall te New York daarin sommige resultaten van verwoestende critiek, terwijl Dr. James Burell een opstel daarin leverde over de vraag of men zeggen moet: „de Bijbel *is* Gods Woord", of „de Bijbel *bevat* Gods Woord", terwijl de hoogleeraar W. M. Mc. Pheeters de beteekenis aanduidt die een datum in den Bijbel heeft, enz. enz.

In dit maandschrift zullen ook opstellen verschijnen van in Nederland bekende professoren, als de Doctoren Gerhardus Vos, Warfield en Patton van Princeton, Steffens van Holland en Dosker van Louisville.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

OOST EN WEST.

XI.

OP VERKEERD SPOOR.

Twee weken lang bleven de graaf en zijn gezin de gasten van den predikant. Op den duur echter ging dit natuurlijk niet, en men had herhaaldelijk reeds overlegd welken weg verder in te slaan.

Graaf De Raye toch, al bezat hij nog genoeg om te leven, had geen lust te gaan rentenieren of met vrouw en kinderen ergens een hofje te betrekken. Veeleer zocht hij weder een werkkring die hem paste, en wenschte ook voor zijn zoon Charles, anders gezegd Karel, bezigheid te vinden. Zoo als we reeds vroeger zagen, was deze jonge man voor den krijgsdienst bestemd geweest, doch het onheil dat in Denemarken allen had getroffen, had ook aan de verwachtingen en uitzichten van Charles den bodem ingeslagen.

De jonge graaf telde destijds een twintig jaar. Hij was van zijn jeugd in het ouderlijk huis in de vreeze des Heeren opgevoed, en had ook gezien hoeveel moeite en lijden dengenen overkwamen, die de waarheid getrouw bleven. Toen hij wat vorderde in jaren had de krijgsdienst hem aangetrokken, waarin ook de meesten zijner voorouderen zich onderscheiden hadden. Was 't hem niet gelukt zijn vaderland te dienen, en had ook Denemarken hem niet gegeven wat hij wenschte, thans hoopte hij in Nederland of elders gelukkiger te zijn.

Ik zei zoo even dat de jonge graaf in de vreeze Gods was opgevoed. Dat is altijd een groot voorrecht voor wie het weet te gebruiken, doch het kan ten oordeel worden dengene die het veracht. Ook weten we uit de Schrift, gelijk uit de ervaring, dat men in de vreeze Gods kan zijn opgevoed, vrome ouders hebben en toch zelf niet wandelen in de wegen des Heeren. Dat zien we aan de zonen van den vromen profeet Samuel, aan een vorst als Manasse, wiens vader de vrome Hiskia was en aan zoovele anderen. Kinderen echter die godvreezende ouders hebben, en toch den breeden weg des verderfs bewandelen, laden daardoor een zware schuld op zich, veel grooter dan die van hen, welke buiten God en Zijn gebod zijn groot geworden. En zoo zij zich niet bekeeren zal hun oordeel te zwaarder wezen, wijl we uitdrukkelijk lezen dat wie den wil des Heeren geweten maar niet gedaan heeft, met vele slagen zal geslagen worden. 't Is goed dat we ons dit recht duidelijk voor oogen stellen, want er is menigeen die spreekt: de vroomheid is goed voor de „oude lui;" ik heb er niets mee noodig. Dat is dwaas en zondig, gelijk de naam „oude lui" leelijk en verachtelijk is, als een kind van zijn ouders spreekt. Ouders die God vreezen zijn een zegen, waar allereerst een kind voor mag dankbaar zijn.

Nu had het verblijf in Denemarken den jongen Karel geen goed gedaan. Daar zijn vader veel te doen had en dikwijls afwezig moest zijn, kon de jonge man, die mede in den krijgsdienst was, zoo ongeveer doen wat hij wilde. En hoewel vele jonge menschen dit een groot geluk achten, is het dat toch alles behalve. Karel althans deed daar ervaring van op.

Daar hij jong, en vroolijk van aard was, alsook wijl zijn ouders bij het hof in gunst stonden, en bovendien, wijl hij nog meer dan het strikt noodige bezat, had Karel al spoedig onder zijn makkers een groot aantal „vrienden," veelal jongelui van aanzienlijke geboorte gelijk hij zelf. Zij leidden buiten diensttijd een vroolijk leven dat echter geheel iets anders was dan de apostel